

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie**

Rzeszów, dnia sierpnia 2009 r.

**Pan
Robert Bialik
Prezes
Lotos Jasło S.A.**

LRZ-410-13-01/09

P/09/108

Na podstawie art. 2 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. *o Najwyższej Izbie Kontroli* (Dz. U. z 2007 r., Nr 231, poz. 1701 ze zm.) zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie skontrolowała spółkę LOTOS Jasło S.A. w zakresie zapobiegania poważnym awariom zagrażającym środowisku w okresie od dnia 1 stycznia 2006 r. do dnia 30 czerwca 2009 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 14 lipca 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania spółki LOTOS Jasło S.A. realizowane w okresie od dnia 1 stycznia 2006 r. do dnia 30 czerwca 2009 r. w zakresie zapobiegania poważnym awariom zagrażającym środowisku.

W kontroli ustalono, że Spółka dokonała w dniu 15 lipca 2002 r. zgłoszenia zakładu do rejestru zakładów o dużym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej w związku z prowadzoną działalnością. Zgłoszenia dokonano do Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie i powiadomiono Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie. Spółka prowadząc działalność w zakresie destylacji ropy naftowej wytwarzała produkty będące substancjami niebezpiecznymi, a instalacje do ich wytwarzania

zostały zgłoszone jako źródło występowania zagrożenia powstania awarii przemysłowej. Były to:

- instalacja destylacji (ropy naftowej) rurowo - wieżowej,
- instalacja magazynowa produktów petrochemicznych,
- instalacja przerobu tworzyw sztucznych,
- instalacja selektywnej rafinacji rozpuszczalnikiem i chlorowania wody pitnej.

W kontroli ustalono, że rozmieszczenie i lokalizacja na terenie Spółki poszczególnych instalacji zgłoszonych jako źródło potencjalnego zagrożenia dla środowiska oraz uporządkowanie terenu wokół nich zapewniało swobodny dostęp umożliwiający monitoring i prowadzenie akcji ratowniczej w wypadku zaistnienia awarii.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że okresie objętym kontrolą w Spółce nie planowano kontroli wewnętrznych systemu ochrony środowiska przed awariami przemysłowymi natomiast wykonywano rutynowe kontrole prowadzone przez pracowników Spółki oraz przez jednostkę straży pożarnej funkcjonującą na terenie Spółki, co zapewniało utrzymanie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa dla środowiska. Kontrole zewnętrzne Spółki przeprowadzone przez Państwową Straż Pożarną oraz Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w zakresie spełniania wymogów bezpieczeństwa i wdrożenia zasad przeciwdziałania poważnym awariom nie wykazały nieprawidłowości w tym zakresie i potwierdziły prawidłowe przygotowanie Spółki do zapobiegania i przeciwdziałania powstawania poważnych awarii przemysłowych.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia fakt przeprowadzania na terenie Spółki corocznych ćwiczenia taktyczno - bojowych mających na celu m. in. sprawdzenie „w sposób praktyczny” efektywności i prawidłowości założeń Wewnętrznego i Zewnętrznego Planu Operacyjno - Ratowniczego Systemu Bezpieczeństwa.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację przez Spółkę obowiązków związanych z prowadzeniem zakładu stwarzającego zagrożenie wystąpienia awarii przemysłowej, w zakresie opracowania, zgłoszenia do właściwych służb (KWSP, WIOŚ) *Programu zapobiegania awariom, Raportu o bezpieczeństwie, Programu zapobiegania awariom, Wewnętrznego planu operacyjno - ratowniczego.*

Wymagane dokumenty zostały opracowane i zgłoszone zgodnie z zasadami i terminami określonymi w ustawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150 ze zm.). W okresie objętym kontrolą Spółka dokonywała analiz wymienionych dokumentów oraz przeprowadzała ćwiczenia praktyczne sprawdzając ich przydatność i skuteczność zastosowanych rozwiązań (działań).

W latach 2006 - I połowa 2009 Spółka terminowo składała do KWPSP oraz do WIOŚ wykazy o rodzaju i ilości substancji niebezpiecznych znajdujących się na terenie zakładu wg stanu na dzień 31 grudnia danego roku, których rzetelność potwierdzały doroczne kontrole WIOŚ.

Ustalono, że Spółka opracowała *System bezpieczeństwa* dla zakładu, który będąc odrębnym dokumentem stanowił część *Programu zapobiegania awariom*. W *Systemie bezpieczeństwa* określono aktualne instrukcje bezpieczeństwa, w tym:

- instrukcję bezpiecznego funkcjonowania instalacji;
- instrukcję bezpieczeństwa pożarowego;
- instrukcję postępowania w razie pożaru lub awarii;
- instrukcję systemu ostrzegania i alarmowania;
- instrukcję postępowania w razie konieczności dokonania zmian w procesie produkcyjnym.

Oprócz w/w instrukcji dla poszczególnych stanowisk pracy opracowane zostały instrukcje stanowiskowe. W *Systemie bezpieczeństwa* określono obowiązki i zadania osób odpowiedzialnych za działania na wypadek awarii przemysłowej, a także określono system szkolenia pracowników. W latach 2006 – 2009 (I półrocze) przeszkolono łącznie 454 pracowników Spółki oraz 1584 osób pracowników firm zewnętrznych pracujących na terenie Spółki lub świadczących usługi na jej rzecz.

W kontroli ustalono, że na terenie Spółki prowadzony był monitoring funkcjonowania instalacji. Obiekty i instalacje (w tym instalacje w których znajdują się substancje niebezpieczne) były objęte monitoringiem elektronicznym dozorowanym przez służby techniczne i ochronę, a także nadzorowane przez jednostkę straży pożarnej funkcjonującej na terenie Spółki.

W kontroli ustalono, że w 2008 r. upłynął termin pięciu lat obowiązywania w Spółce *Raportu o bezpieczeństwie*, który zgodnie z przepisem art. 256 ust. 1 w/w ustawy *Prawo ochrony środowiska - podlega, co najmniej raz na 5 lat, analizie i uzasadnionym zmianom, dokonywanym przez prowadzącego zakład o dużym ryzyku*.

W 2008 r. Spółka podejmując prace związane z aktualizacją *Raportu o bezpieczeństwie* nie ukończyła ich i do końca I półrocza 2009 r. aktualizacji nie wprowadzono. Z dniem 30 czerwca 2009 r. Spółka zaprzestała działalności, która kwalifikowała ją do *zakładów dużego ryzyka*, a w związku z tym dalsze prace nad aktualizacją *Raportu o bezpieczeństwie* stały się bezprzedmiotowe.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Prezesowi prawo zgłoszenia do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.